

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 10 maart 2026
Voorstel: 2026-017

Zaaknummer: 1894/2026/3307005
Documentnummer: 1894/2026/3307075
Datum collegebesluit: 27 januari 2026

Onderwerp

Vaststelling gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord en Midden Limburg

Openbaarheid

Alle stukken zijn openbaar.

Voorstel

- 1 In te stemmen met de tweede wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) (bijlage) Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord, waardoor deze per 1 april 2026 komt te luiden als de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML).

Inleiding

Op 28 oktober 2025 heeft uw raad ingestemd met het voorstel om geen zienswijze in te dienen op het concept-bedrijfsplan en op het ontwerpbesluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling RUD Limburg-Noord. Daarmee is het proces richting de vorming van een robuuste omgevingsdienst voortgezet. De nu voorliggende tweede wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling brengt de netwerk-RUD per 1 april 2026 formeel en organisatorisch over naar de fysieke Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML). Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen van andere deelnemers (4 gemeenten en provincie) zijn in zowel de regeling als het bedrijfsplan enkele kleinere tekstuele en inhoudelijke verduidelijkingen doorgevoerd, zoals opgenomen in de zienswijzennota (bijlage). Deze wijzigingen zijn beperkt van aard en hebben geen gevolgen voor de uitgangspunten of voor het door uw raad te nemen besluit. Conform artikel 51 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is voor deze wijziging toestemming van uw raad vereist.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling wordt de nieuwe ODNML stevig geregeld. Hierdoor is duidelijk welke milieutaken regionaal worden uitgevoerd, hoe de samenwerking tussen de deelnemers is georganiseerd en hoe de kosten eerlijk worden verdeeld. Dit geeft de regio een sterke en uniforme basis om de milieutaken goed en toekomstbestendig uit te voeren.

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende doelstellingen uit de kaderstelling Ruimte, op het programma 1.1 Vitale leefomgeving:

- Programmadoel 1: Versterking van de ruimtelijke kwaliteit is het uitgangspunt, met extra aandacht voor natuurinclusiviteit.
- Programmadoel 2: Bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving zijn vitale gemeenschappen een belangrijk uitgangspunt.
- Programmadoel 4: De fysieke leefomgeving draagt bij aan een gezond leven en is klimaatadaptief en klimaatbestendig.
- Programmadoel 5: Peel en Maas is energieneutraal in 2050.

Argumenten

- 1.1 *De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling is noodzakelijk om te voldoen aan landelijke robuustheidscriteria.*
Het Rijk verlangt dat alle omgevingsdiensten per 1 april 2026 voldoen aan de robuustheidscriteria van het IBP-VTH. De huidige netwerkorganisatie voldoet daar niet aan; een fysieke dienst met uniforme werkprocessen en mandaat is vereist. De tweede wijziging van de GR borgt deze eisen en voorkomt rijks interventie.
- 1.2 *Het bedrijfsplan op hoofdlijnen is vastgesteld en vormt de basis voor de nieuwe organisatie.*
Het bedrijfsplan is opgesteld in een breed proces met werkgroepen (taken, HRM, bedrijfsvoering, financiën, juridisch) en deelnemers. Naar aanleiding van zienswijzen is het plan aangepast onder andere door verduidelijking huisvesting (1 hoofdlocatie en aanlandplekken) en op terminologie. Dit plan onderbouwt de inrichting en fasering richting 2030.
- 1.3 *Uniform regionaal milieutakenpakket (UTP) versterkt kwaliteit en eenduidigheid.*
De Gemeenschappelijke Regeling (artikel 1.3.) legt vast dat ODNML het Landelijk Basistakenpakket én voor de colleges de overige milieutaken uitvoert. VTH-taken voor bouwen, ruimtelijke ordening en bijzondere wetgeving blijven bij gemeenten. Uniforme uitvoering verhoogt kwaliteit en slagkracht.
- 1.4 *Nieuwe financiële systematiek sluit beter aan bij daadwerkelijke inzet.*
De Gemeenschappelijke Regeling (artikel 24) waarborgt een beter aansluitende financiële systematiek. Niet-locatiegebonden activiteiten (werkzaamheden die niet aan een specifieke locatie of object zijn gekoppeld, administratie, klantcontact, beleidsontwikkeling) worden verdeeld op basis van 45% inwoneraantal, 45% aantal bedrijven en 10% oppervlakte. Hierdoor sluit de bijdrage aan bij de zwaarte en omvang van het gemeentelijk takenpakket.
- 1.5 *Tijdige besluitvorming behoudt regionale regie.*
Instemming nu maakt vaststelling van de Gemeenschappelijke Regeling in Q1 2026 mogelijk en zorgt dat ODNML per 1 april 2026 in werking kan treden.

Kanttekeningen

- 2.1 *Financiële effecten worden pas zichtbaar in de praktijk*
De nieuwe verdeelsystematiek is eerlijker, maar de daadwerkelijke bijdrage van deelnemers waaronder Peel en Maas kan de komende jaren nog schommelen door inwonersaantallen en bedrijfsdynamiek. De financiële impact is dus niet volledig voorspelbaar.
- 2.2. *Overgang vraagt goede afstemming voor continuïteit dienstverlening*
De overgang van taken en processen naar één fysieke dienst kan tijdelijk effect hebben op doorlooptijden van lopende zaken of afstemming tussen gemeente en ODNML. Heldere werkafspraken blijven nodig om de dienstverlening stabiel te houden. Bij de deelnemers alsook de omgevingsdienst - die eraan moeten gaan bijdragen dat vanuit partnerschap en nabijheid wordt samengewerkt aan de dienstverlening en integrale klantbenadering.

Alternatieven

Hoewel de gemeenteraad formeel altijd de mogelijkheid heeft om niet in te stemmen met de gewijzigde gemeenschappelijke regeling, ligt het – gezien het eerdere besluit om geen zienswijze in te dienen – niet voor de hand deze lijn nu alsnog te verlaten. Ook kan dit ertoe leiden dat de robuuste omgevingsdienst niet voor de deadline van 1 april 2026 van start kan gaan.

Financiën

De financiële gevolgen van de overgang van de RUD naar de Omgevingsdienst ODNML zijn in een begrotingswijziging verwerkt die onlangs ter zienswijze aan uw raad is aangeboden.

De structurele kostenstijging voor Peel en Maas is verwerkt in de gemeentelijke begroting 2026 en verder. M.b.t. de incidentele kosten voor de implementatie (voor Peel en Maas ca. € 165.000) zullen we bij de 1^e bijstellingsrapportage 2026 een voorstel doen deze te dekken uit de algemene reserve. Het voorliggende voorstel heeft geen verdere financiële gevolgen.

Juridische afwegingen

In artikel 33 van zowel de huidige Gemeenschappelijke Regeling als de voorgestelde gewijzigde regeling is bepaald dat een wijziging van de regeling kan worden vastgesteld met instemming van alle deelnemers minus één. Dit betekent dat één deelnemer het wijzigen van de regeling niet kan blokkeren, maar dat twee deelnemers dit wel kunnen. De toestemming van de gemeenteraad ziet – conform de Wet gemeenschappelijke regelingen – uitsluitend op strijd met het recht of het algemeen belang. Indien een raad om die redenen geen toestemming zou verlenen, kan het college van die gemeente niet instemmen. Dit staat er echter niet in de weg dat de overige deelnemers de wijziging van de regeling vaststellen. Deze systematiek vormt een voortzetting van de bepaling zoals deze al in de huidige regeling geldt.

Communicatie

Het besluit van uw raad wordt gecommuniceerd met RUD LN. Over de invoering van ODNML wordt regionaal gecommuniceerd. Bij ODNML komen communicatiespecialisten in dienst, die de communicatie van en over ODNML gaan verzorgen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Peel en Maas,

de gemeentesecretaris/directeur,
K.H. Werps-Aerts

de burgemeester
B.C.M. Vostermans

Behandelend portefeuillehouder: Rob Wanten

Bijlage(n):

Bijlage 1: Gemeenschappelijke regeling

Bijlage 2: Zienswijzennota wijziging GR

Bijlage 3: Raadsvoorstel (raadsvergadering 28-10-2025)

Bijlage 4: Gewijzigd bedrijfsplan op hoofdlijnen – gewijzigd n.a.v. zienswijzen

Ter inzage: